

Støvring Højskole fejrede de første 50 år

Skrevet af Niels Nørgaard Nielsen

Støvring Højskole i tiden omkring jubilæet. På bænken sidder forstanderparret Grete Mølbak Frederiksen og Jens Frederiksen

med at et sted mellem 800 og 1000 deltog. På markerne ved Søren Frederiksens ejendom Grangården sås biler fra hele landet parkeret. En del af de tilrejsende overnattede på højskolen eller var indkvarteret privat rundt om i byen og det nærmeste opland.

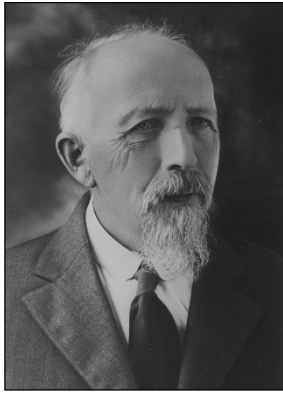
Frimenighedskirken, hvor jubilæumsdagens første arrangement fandt sted

Søndag den 21. juni 1936 var det 50 år siden Støvring Højskole var blevet grundlagt af Kresten Østergård. Jubilæet blev fejret med et arrangement, hvor deltagerantallet nærmede sig tusind. Arrangementet blev begunstiget af strålende sommervej med en mild brise, hvilket var medvirkende til at dagen blev et varigt minde for deltagerne.

Allerede dagen før var mange tidligere elever og andre med tilknytning til Støvring Højskole rejst til byen for at være med i det stort anlagte jubilæum. Man regnede

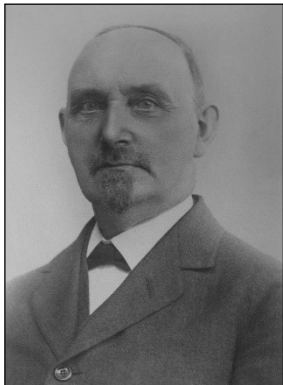
Ved 10-tiden afholdtes møde i Frimenighedskirken, der på det tidspunkt allerede havde ligget i 33 år som nabo til højskolen. De fem til seks hundrede fremmødte kunne naturligvis ikke alle være ind i den forholdsvis lille kirke, men det var der taget højde for, idet de, der ikke kunne være plads til inde, samledes udenfor under lindetræerne og fulgte med i, hvad der foregik gennem et opstillet højtaleranlæg. Der blev foruden afsyngelsen af en række salmer holdt to taler i kirken.

Første mand på talerstolen var den aldrende forstander Søren Frederiksen. Efter at have holdt en prædiken med udgangspunkt i et skriftsted i Johannesevangeliet, rettede han en tak fra højskolen til menighedskredsen, idet han blandt andet sagde, at der i kirken "har lydt et frimodigt ord om, at Gud kommer igen for at hente os hjem. Opstandelseshåbet har i denne kirke fået en fortolkning med den rette barnlige klang i sig. Skolen har været kirken en god nabo, det må også siges. Målt med verdslige mål har kirken måske ikke betydet så meget for skolen, men målt med hjertets mål har den været af meget stor værdi". Den anden taler i kirken var kirkens egen præst Rasmus Anker-Møller, der blandt andet sagde: "Det er en mindefest, vi fejrer her i dag, og jeg vil tro, at mange af de mennesker, der har været på Støvring Højskole, véd hvilken betydning et godt ord er, og véd, at det ikke er tom tale, når der tales om at forstå ordet med hjertet. Ordet, der kommer fra hjertet og går til hjertet. Der møder vi livet i al dets rigdom. Der er mennesker, der den dag i dag henter liv og lys fra det liv, de levede på Støvring Højskole for fyrré år siden". Højtideligheden i frimenighedskirken afsluttedes med altergang.

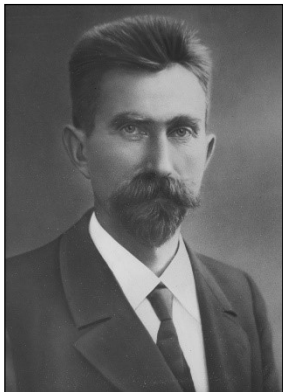
Kr. Østergård

Efter gudstjeneste var der dækket op til kaffeborde i gymnastiksalen og i skolestuerne. For at ære de, der havde tegnet højskolen gennem tiden, var de ophængte portrætter af forstanderne Østergård, Voigt og Elmer smykket med efeuløv. På Stine Østergårds gravsted ved Buderup Kirke var der lagt krans, og det var endog foranstaltet, at der på Kr. Østergårds grav i Amerika var lagt krans. Klokken 12 var der frokost for en indbudt kreds af skolens gamle medejere og venner, blandt andre forhenværende indenrigsminister Jens Jensen-Sønderup, Elisabeth Elmer, enke efter forstander Elmer, folketingsmand Hans Pinstруп, lærer Dalgaard fra Sørup og elevforeningens formand Søren Christensen.

Frederik Voigt

Over middag afholdtes der stort friluftsmøde, hvortil der taltes omkring 700 deltagere. Fra talerstolen, der i tidens ånd var flankeret af det svenske, norske og danske flag, bød skolens forstander Jens Frederiksen velkommen på elevforeningens, skolens, Grete Mølbak Frederiksens og egne vegne. Han kunne meddele, at samtlige årgange, lige fra 1886 til 1936 var repræsenteret ved festen og udtalte ønsket om, at dagen ville styrke båndene mellem skolen og dens gamle elever.

Lars N. Elmer

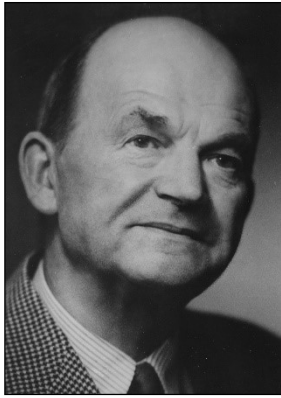
Første taler var skolens forstander gennem tredive år, Søren Frederiksen, der i øvrigt var far til Jens Frederiksen. Søren Frederiksen talte blandt andet om ”Kr. Østergård, der brød isen for højskolebevægelsen i Støvring. Hans navn har stor betydning for den åndelige vækkelse i Himmerland. Østergård brugte syv år af sine bedste og sin formue. Han bar på en kærlighed til sin sag, en kærlighed, han ikke kunne få anvendelse for. Hans gerning kom dog til at bære større og rigere folk, end han selv anede. Der var gjort et forarbejde af Jens Laursen og Østergård, der var værd at bygge videre på”. Senere i talen lød det: ”Støvring Højskole har været lavmælt udad til, men småmønt er også nødvendig i håndens gerning, men den har også sin værdi i åndens verden, vel at mærke, når mønten har det rette præg. De toner, der har lydt her blandt højskolens arbejdere, har ikke været gennemtrængende. Attest fra en stor skole gælder mere end fra en lille, men den tone, der har lydt fra Støvring, har ikke givet mislyd i det kor, højskolen har udgjort”.

Stine Østergårds gravsted i Buderup

Ole Stevns, der havde været forstander fra 1917 til 1922, talte blandt andet om højskolernes opståen i tomrummet efter nederlaget i 1864 og deres rolle i det moderne samfund. Sluttelig betonedede han i poetiske vendinger som noget grundlæggende, at ”det er højskolens opgave at hjælpe ungdommen til at begrave regnvejret og gråvejret”.

Herefter gik dagens sidste taler, højskoleforstander Jens Frederiksen på talerstolen. I sin tale gennemgik han en række af de ændringer, der i de forløbne år var sket i højskolens virke, men at det centrale, at et er det samme: ”Indholdet og livet, der går fra slægt til slægt. Højskolens opgave i dag er som tidligere at åbne elevernes øjne for noget mere end det, der ligger inden for timelighedens og hverdagens grænser. Den vil have mennesker til at leve med og være vågne. Vi har brug for den danske folkehøjskole i dag som aldrig tidligere”.

Jens Frederiksen

Senere i sin tale kom Jens Frederiksen mere specifikt ind på Støvring Højskoles muligheder, idet han konstaterede, at der i tidens løb havde fungeret 154 højskoler i landet, men at der nu kun var 59 tilbage. Støvring Højskole havde siden 1910 satset på samarbejdet med Danmarks Brugsforeninger ved at oprette Uddelerskolen for brugsforeningsmedhjælpere. Dette samarbejde var til Jens Frederiksens udelte ærgrelse ophørt i 1932, da Danmarks Brugsforeninger havde oprettet egen skole i Middelfart. Støvring Højskole måtte herefter igen vende sig mod de traditionelle højskolefag. Inden afslutningen af sin tale, hvor han udtalte ønsket om, at Støvring Højskole måtte kunne holde ind i fremtiden til gavn for dansk ungdom, mere end antydede han, at han ville forlade skolen inden længe, hvilken han også gjorde, idet Robert Stærmosse overtog skolen året efter.

Grete Mølbak

Inden denne del af festlighederne var afsluttet, gik Jens Jensen-Sønderup på talerstolen og annoncerede, at der blandt en del forhenværende elever var taget initiativ til at indsamle penge til at danne et legat. Der var indsamlet 8.768 kroner, for hvilke der var købt obligationer til en værdi af 10.500 kroner. Understøttelsernes størrelse, og hvem de skulle tilfalde, skulle afgøres af elevforeningens styrelse.

Inden festmiddagen var der gymnastikopvisning på plænen nord for gymnastiksalen af sommerholdets piger, hvilket gjorde stor lykke i det dejlige sommervejr. På plænen foran Frimenighedskirken var rejst et kæmpestort telt bygget af presenninger lejet fra Falck og DSB. Teltet var omdannet til den herligste gildesal og smykket med

Højskolepigers gymnastikopvisning

blomster og løv og forsynet med elektrisk lys. Endevæggen var dækket af danske og amerikanske flag. Der var opstillet 32 borde med hvide papirduge, smykket med blomster fra højskolens have. Ved 17-tiden bænkedes de mange festklædte deltager til tonerne af "Riberhusmarchen" spillet over et stort højtaleranlæg, der blev slået om til tale, så elevforeningens formand Søren Christensen i mikrofon kunne byde velkommen. En lille vogn blev kørt ind med koldt vand, så de mange gæster ikke tørstede under middagen. 32 såkaldte "nummerpiger", en for hvert bord, sørgede for at der konstant var friske forsyninger. Samme "nummerpiger" serverede maden under forstanderinde Grete Mølbak Frederiksens myndige ledelse. For at ingen skulle være i tvivl om, hvem der skulle servere for hvilket bord, var hver af pigerne forsynet med et pandebånd af karton med nummer skrevet med rødt.

Der var dækket op i det festsmykkede telt

"Nummerpigerne" står klar til aktion

Under middagen blev der naturligvis også sunget, blandt andet Mid-sommervisen, og holdt taler. Blandt andre talte Viggo Madsen om højskolens start under ledelse af Ludvig Mosbæk og Kr. Østergård. Han nævnte også sin glæde ved at træffe gamle bekendte fra skolens første tid. Talen sluttedes med en opfordring til at sende et telegram til den i Amerika stadig levende Ludvig Mosbæk. Tanken blev enstemmigt godkendt og ført ud i livet.

Der var stor travlhed i køkkenet dagen igennem

Andre taler fulgte, blandt andre Jens Jensen-Sønderup, der sagde: "Der er ikke noget at sige til, at en jubilæumsfest som denne bliver en mindernes højtidelighed, men vi kan ikke leve på minderne alene. Vi skal kunne give den slægt der kommer opgaver, som den kan sætte al sin evne og energi ind på at løse. Der er i vor tid en stor fare i det, at vi ligesom værner os til, at det offentlige, administrationen, skal ordne alt for os. Det er farligt, hvis den unge slægt slår sig til tåls med, at man kan gå over på socialhjælp, hvis man ikke kan klare sig på anden måde. Noget går tabt for ungdommen på den måde, og vi har behov at sige til den: Det er ikke staten, det er jer selv, der skal ordne forholdene, det er jer, der har ansvaret. Gør I ikke dette klart, vil I gå glip af noget stort, af det, der giver livet indhold og værdi. Jeg ønsker for Støvring Højskole, at den i fremtiden må få held til at se, at der ligger opgaver nok for de unge".

"Nummerpigerne" fik indimellem tid til en kop kaffe

Efterfølgende var der flere taler. Grete Mølbak oplæste de indkomne telegrammer og der blev afsendt telegram til Danebod Højskole i Minnesota, der netop havde fejret 50-års jubilæet for oprettelsen af den første danske højskole i Minnesota. Forstander Jens Frederiksen sluttede festmiddagen med at takke alle for talerne, og inden man hævede bordet, sang man Kr. Østergårds sang "Vi er fæstere her for en tid". Afslutningsvis var der stort fakkeloptog, der afsluttedes med, at de unge piger kastede faklerne på plænen foran skolebygningen, så de dannede et S og et H, et symbol i ild for Støvring Højskoles fremtid i et nyt halvt århundrede.